

NYELVTÖRTÉNETI ADATOK

Gróf Széchy Mária, a „murányi Vénusz” záloglevele*

1. A rimaszécsi Széchy család tagjait a korabeli Felső-Magyarország jelentős vagyonnal rendelkező birtokosai között tartják számon. Széchy III. Tamás fia, György a 17. században tovább gyarapította a család ősi vagyonát; báró, aranysarkantyús vitéz, királyi tanácsos, „fökomornokmester” lett (BOKOR 1897: 489–490). Megszerezte többek között Murányt, 1609-ben már a Széchyek a vár urai (BOROVSKY szerk. 1903: 72). Széchy Györgyöt saját szolgálói ölték meg 1625-ben, hamvait a murányi kápolnában helyezték örök nyugalomra (NAGY 1863: 533). Gyermekai közül három lány érte meg a felnőttkort (BOROVSKY szerk. 1903: 42). Széchy Mária és két leánytestvére az 1630-as években örökölte meg a murányi várat. Miután Mária egyik sógora ki akarta sajátítani Murányt, s el akarta onnan távolítani Máriát, aki szintén ott élt, ezért Széchy Mária – hogy a várat és a hozzá tartozó uradalmat a birtok egyik jogos örököseként megtarthassa – cselet eszelt ki: Wesselényi Ferencsel, Fülek várának kapitányával szövetségbe, közös erővel elfoglalták a várat, majd házasságot kötöttek.

A Széchy-lányok közül a legismertebb a gömöri Rimaszécsen 1610 körül született Mária, akinek nevével nemcsak a történelemkönyvek lapjain, hanem számos irodalmi alkotás hősnőjeként is találkozhatunk. A legismertebb róla szóló költeményt, a Márfa Társolkodó Murányi Vénus... című epithalamiumot, amely a Wesselényi Miklóssal kötött érdekházasságának és Murány 1644-es bevételének állít emléket, 1664-ben Kassán jelentette meg udvari költőjük, Gyöngyösi István. A költemény „annak emlekezete”, „miképpen az Méltóságos Groff Hadádi WESELENI FERENC, Magyar Ország Palatinussa akkor Füleki fő Kapitány, az Tékéntetes, és Nagyságos Groff Rima-Széclí SZECSEI MARIA Afzfonyal, jóvendőbeli hazaságokrul való titkos vegezéfe által csudálatos képen meg-vette az híres MVRÁNY VARAT” (Gyöngyösi 1664: 1). A történet kedvelt olvasmány volt, a szerző életében négyszer is kiadták, az első megjelenés után 1690-ben és 1693-ban Lőcsén, majd 1702-ben Kolozsvárott is megjelent (NYERGES 2006). A történet évszázadokon át terjedt, árulták ponyván is, később Széchy Máriát és történetét Berzsenyi Dániel, Arany János és Petőfi Sándor is megénekelte, drámát írt róla Kisfaludy Károly, tollára vette Jósika Miklós, Kemény Zsigmond, Jókai Mór és Mikszáth Kálmán (R. VÁRKONYI 1987).

A szerző *Gyöngyösi István*-ként, „ő Nág(ység)ok Komornikja”-ként tünteti fel magát a címlapon. Valóban, Gyöngyösi István az akkor még füleki várkapitány, Wesselényi Ferenc szolgálatába szegődött. A költészettel is foglalkozó seregbíró híre eljuthatott Wesselényihez, aki a művelt, képzett embert alkalmasnak találta arra, hogy komornyikja, titkára, udvari költője legyen (BEÖTHY szerk. 1896: 382). Ura halála, majd a Wesselényi-féle összeesküvés leleplezése után Gyöngyösi az özvegy mellett maradt. Wesselényi Ferenc, aki Magyarország nádora volt 1655-től, Zrínyi Miklós halála után a császárellenes össze-

* Köszönöm Terbe Erika és Juhász Dezső lektori javaslatait, valamint Szentgyörgyi Rudolfnak és Korompay Eszternek a latin szövegrészek olvasatában és értelmezésében, nyújtott segítségét.

esküvés élére állt. A szervezkedés leleplezése előtt, 1667. március 7-én meghalt (BEÖTHY szerk. 1896: 383), de hozzátartozóit és a mozgalom több résztvevőjét, köztük feleségét, Széchy Máriát és titkárát, Gyöngyösi Istvánt is börtönbe zárták. Wesselényi Ferenc halála után Károly lotharingiai herceg Széchy Máriát a murányi vár feladására kényszerítette (BOROVSKY szerk. 1903: 72). A református származású Gyöngyösi István áttért a katolikus hitre, ezért szabadságot kapott, de úrnője környezetében maradt annak pere és kőszegi internálása, valamint pozsonyi és bécsi fogsága idején (BEÖTHY szerk. 1896: 384; PÉTER főszerk. 1994). Raboskodó úrnője kiszabadítása ügyében az udvari főhatóságoknál igyekezett közbenjárni. Gróf Széchy Mária 1670 decemberében nyerte vissza részleges szabadságát: a börtönt elhagyhatta, de az itt bemutatott, egy évvel később kelt záloglevélből is megtudjuk, hogy „*k̄lmes Koronas Kiralunk eő Felsige Fiscusa sequestraltatuan ioszaginkot*”, azaz a király zár alá helyezte a család birtokait. 1671 márciusában idézték Pozsonyba a kegyvesztett Széchy Máriát, részletes vallomása után egy ideig ott, majd Bécsben tartották őrizet alatt (ACSÁDY 1885: 257–258). Az alábbi záloglevél az ezt megelőző időszakban, Széchy Máriának a murányi birtokán töltött utolsó időszakában, a pozsonyi őrizet előtt két hónappal kelt. Ezután már nem térhetett vissza birtokaira.

Az alábbi záloglevélben a jolsvai birtokairól rendelkezik. Jolsva Gömör megyei bányaváros (BOROVSKY 1903: 469), s – ugyanitt olvassuk, hogy – „tartozékai: Jolsva város, (...) Murány, (...)”. Egy 1670. évi urbáriumban, amelyben az özvegy vagyonát írják össze, lefoglalt javai között említik Murány várát allódiumaival: Murányaljával és Jolsva várával (HU MNL OL E 156 – a. Fasc. 087. – No. 047). Jolsva határában a 17. században három vashámor, azaz vASFeldolgozási munkát végző üzem, manufaktúra állt (BOROVSKY 1903: 469, ORTUTAY főszerk. 1979: 453). Az alábbi záloglevél tanúsága szerint a vashámorok is Széchy Mária tulajdonában voltak, melyeket ekkor zálogosít el.

Mivel Gyöngyösi István az irat keltezését követő egy évben még úrnője szolgálatában állt, de 1672-től már az Andrássy családot szolgálta, a család krasznahorkai birtokán élt, ezért elképzelhető lenne, hogy az alábbi záloglevél lejegyzője maga Gyöngyösi István. Az itt bemutatott záloglevelet gróf Széchy Mária írta alá, de a szövegét nem ő és nem is Gyöngyösi István írta. Az bizonyos, hogy két kéz nyomát őrizi a levél, mivel a levélszöveg lejegyzőjének és az aláírónak az írásképe jól elkülöníthető. Ismerjük Széchy Mária kézírását, többek között ACSÁDY – „a bécsi cs. és kir. titkos állami levéltárban levő eredeti után” – közli a grófnő 1666. évi, kézzel írott hitlevelét (ACSÁDY 1885: 212). Több helyütt találkozhatunk Gyöngyösi István írásával is (ACSÁDY 1885: 218; BEÖTHY 1896: 383), így a ductusokat paleográfiai elemzéssel azonosítani lehet.

Pontosan nem tudjuk azonban azonosítani a szöveg lejegyzőjét, de a levél nyelvi jegyei alapján azt mondhatjuk, hogy az írnok (vagy a levél diktálója) a keleti palóc nyelvjáráshoz áll a legközelebb, de lehet nyugati palóc vagy északkeleti, keleti nyelvjárású, ez utóbbiban is valamelyik *í-ző* alcsoport tagja. (A fej-kéz probléma miatt nehezen azonosítható, hogy kinek a nyelvváltozatát tükrözi a lejegyzett szöveg.) Murány és Jolsva (a levélben említett két település) a palóc nyelvjárás keleti tömbjébe illeszkedik. Azok a palóc típusú nyelvjárások tartoznak ide, amelyek a középpalóc nyelvjárásoktól északkeletre, a régi Gömör, Borsod, Abaúj megyék egy részén helyezkednek el (IMRE 1971: 356, MENYHÁRT–PRESINSZKY–SÁNDOR 2015: 62). A MNyA. ezen településekhez legközelebb eső kutatópontjai: Csucsom (Csz-20) és Gice (Csz-21). IMRE SAMU a csucsomi nyelvjárást az északi nyelvhatáron elhelyezkedő nyelvjárásszigetnek tartja (IMRE 1971: 370), mely

több vonásában egyezik az abaúji *ő*-zű nyelvjárástípussal és a magyarbódi nyelvjárászi-
get sajátosságaival. „Több fontos sajátásban azonban el is tér a magyarbóditól.” (Uo.)

KOMORÓCZI MIKLÓS a csucsomi nyelvjárást *ő*-zű szigetnek nevezi. Jolsvát a roz-
snyói, „palóc árnyalatú” nyelvjáráshoz sorolja (KOMORÓCZI 1904: 221), s ez utóbbi leg-
főbb sajátosságaként az *i*-zést emeli ki (példája: *fekügyil*), amely az itt közölt záloglevélnek
is az egyik legjellemzőbb nyelvi jegye. A levél 34 sorában *i* 30-szor fordul elő *é* helyén:
Sics ’Szécs’, *minimő* ’minémő’, *Castil* ’kastély’, *Castilal* ’kastéllyal’, *Varmegyiben* ’vár-
megyében’, *liuő* / *liuö* ’lévő’, *niuel* ’névvel’, *uiget* ’végett’, *egis* ’egész’, *Felsige* ’felsége’,
kirdisben ’kérdésben’, *kiualtkipen* ’kiváltképpen’, *titettenek* ’tétettenek’, *azirt* ’azért’,
ritteiuel ’réjtjeivel’, *semi nimő* ’semminémű’, *pecsitünkkel* ’pecsétünkkel’, *erősituin* ’erő-
sítvén’; az *és* csak *is* alakban mutatkozik a levélben, összesen 6-szor.

Az erős *i*-zés mellett a záloglevél másik jellemző nyelvi jegye az, hogy a hosszú
mássalhangzós szavakban rövid mássalhangzóval lejegyzett szóalakokkal találkozunk. A
korabeli következetlen helyesírásból is adódhatna ez, ám a következetesség arra mutat,
hogy az élőbeszédben is röviden hangzó alakokat jegyezhetett le így az írnok: *tutara* ’tud-
tára’, *ilik* ’illik’, *it* ’itt’, *semi* ’semmi’, *viget* ’végett’, *nagyob* ’nagyobb’, *Vas hamorokal*
’vashámorokkal’, *obuentiokal* ’obventiókkal’, *kiualtkipen* ’kiváltképpen’, *Martonak*
’Mártonnak’. Bizonyítottnak tekinthetjük ezt a feltételezést, hiszen KOMORÓCZY MIKLÓS
is sorol tanulmányában ilyen adatokat: *ostoral* ’ostorral’, *cukoral* ’cukorral’, *aba* ’abba’,
tetek ’tették’ (KOMORÓCZY 1904: 221–222). IMRE SAMU a közeli magyarbódi nyelvjárás-
sziget egyik jellemzőjeként szintén feltünteti, hogy a hosszú mássalhangzók a nyelvjárás-
ból szinte hiányoznak (IMRE 1971: 365).

Az abaúji típus jellemzője, hogy a szövegen *ú*, *ű* helyett *ó*, *ő*-t ejtenek. A levélben is
előfordulnak ilyen szóalakok: *neuő* ’nevű’, *minimő* ’minémű’.

A tárgyrag előtti kötőhang – a palócra jellemzően – itt is zártabb alakváltozatú:
Cessionalisunkot, *ioszaginkot*, *magunkot*, *Varosunkot*.

A keleti palóc nyelvjárásokban nem palatalizálódnak a *t*, *d*, *n*, *l* hangok *i* előtt (IMRE
1971: 357, JUHÁSZ 2001: 286). A záloglevélben is találunk depalatalis alakokat: *Muran*,
bizonsagara.

A keleti palóc nyelvjárás erősen *j*-zű, de egy-két *l*-ezű morféma is található ezen a
területen (IMRE 1971: 357). Levelünkben feltűnik egy *l*-ezű szóalak: *Királunk*.

Alaktani szempontból feltűnő, hogy a levélszövegben általános ragozásúak a tárgyas
T/1. igealakok: *a mint halliunk*; *cedaltunk* (...) *assignaltunk* (...) *nagyob bizonsagara attunk*
ezen leuelünket. KOMORÓCZY MIKLÓS a rozsnyói nyelvjárásról ezt írja: „Eredeti sajátága
ennek a nyelvjárásnak az is, hogy mindig tárgyas ígeformával beszél” (KOMORÓCZY 1904:
221–222), s így jellemzi: „Csetneken és Jolsván meg még így is halljuk: *Isten hozta tiktek*,
okosan tetek, *hogy eljötetek*” (KOMORÓCZY 1904: 222). A közeli magyarbódi nyelvjárásban
„gyakorik a tárgyas ragozásban a *megnézünk*, *nyomjunk*, *bepöröltünk* (*megnézzük*, *nyom-
juk*, *bepöröltük*) alakok” (IMRE 1971: 365). A keleti palóc nyelvjárások általános leírásában
azt találjuk, hogy az *-unk/-ünk* igei személyrag *-junk/-jünk* alakú (IMRE 1971: 357, JUHÁSZ
2001: 286). A korábbi és a későbbi időszak nyelvjárási jelenségeinek egybeesése mellett azt
sem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a határozott és az általános ragozás egybeesésére
lehet belső magyar fejlemény és nyelvi interferencia eredménye is.

Nem zárható ki, hogy a fej és a kéz különböző nyelvjárást képvisel, és ezek a nyelvjá-
rási jegyek keverednek a szövegben. Az elemzésnél figyelembe kell vennünk, hogy – noha

a területet bemutató későbbi nyelvjárásleírásokban találkozunk a levél nyelvében megfigyelhető sajátosságokkal, ám a későbbi korok nyelvjárása nem minden esetben jelent fogódzót a korabeli nyelvjárás – írott szövegből egyébként is nehezen rekonstruálható – azonosításához.

Gróf Széchy Mária záloglevele

1671. január 10. Murány vára

XXIV. 1. Magisztrátusok. Štátny Archív v Banskej Bystrici – Pobočka Banská Bystrica (Besztercebányai Állami Levéltár Besztercebányai Fióklevéltára) no. 128.

Betűhú átirat

Mi Groff Anna Maria Sécsi de Réma Sics / adgyuk tutara mindeneknek a kiknek / ilik hogy az minimő Cessionalist ratione / hypoteca attunk uala in anno 1670 die 13 / Nouembris it Muran Varaban Jolsua ne- / uő Nemes Gömer Varmegyiben liuő Va- / rosunk is abban liuő Castil ugy azokhosz / tartozando pertinentiak is minden niuel / neuezendő hatariban obuentiok uiget / Tiszteletes Lancsmar Martonak Cassai / Pater Rector uramnak eő klminek, Suc- / cessorinak is azegis Societasnak, ugyan azon¹ / Cessionalisunkot a mint halliunk k̄lmes / Koronas Kiralunk eő Felsige Fiscusa / sequestraltatuan ioszaginkot kirdisben / uete kiualtkipen az Vas hamorok uiget / Kik in territorio Jolsuensi uanak, hogy / per expressum nem titettenek in premen- / tionalis Cessionalibg-s-el is foklalta. / Hogy azirt Istenes indűlatbűl² szarmazot is cedalt dolgunk a kinek ilik in notesca- / lon uioban uigore prásentium declalarunk / magunkot hogy mink megh neuzet Jols-/ ua Varosunkot Castilal földieuel ritteieuel // s- egy szoual azegis hatariual-s-abban liuő Vas / hamorokal commoditassokkal is minden ni- / uel neuezendő iűuedelmekel-s-obuentiokal / megh neuzet Pater Rector uramnak Succes- / sorinak et ijs quibus supra cedaltunk is per / manus assignaltunk semi nimő iust nem / hagyuan magunknak kinek nagyob bizon- / sagara attunk ezen leuelűnket pecsitűnkel / is keze irasunkal megh erűsituin Actum in Arce Muran 10 January 1671. / Anna Maria Szechi³

Olvasat⁴

Mi, gróf Anna Mária Szécsi de Rémaszics aggyuk tutára mindeneknek, akiknek illik, hogy az minimő cessionálist racióné hipotéka attunk vala in anno 1670 die 13 Novembris it Murán várában Jolsva nevő nemes Gömer vármegyiben livő városunk is abban livő kastil, úgy azokhosz tartozandó pertinenciák is minden niuel nevezendő határiban obvenciók viget tiszteletes Lancsmár Mártonak, kassai páter rektor uramnak ökegyelminek, szukcesszorinak is az egisz szocietésnak, ugyanazon cessionálisunkot, amint halljunk, egyelmes koronás királunk öfelsige fiskusa szekvesztráltatván jószáginkot

¹ Az írrok az *azon* szót a sor végére betoldotta.

² Elírás, a szóban található (véltetően az ejtésben két hosszú) *ű*-ra két ékezet került.

³ Az aláírás mellett a *manu propria* ('saját kezűleg') rövidítés (mely nem olvasható ki, csupán annak vízszintes és függőleges vonalakból álló jelölése) és pecsét látható. Széchy Mária pecsétjének ábrája nem vehető ki.

⁴ A latin kifejezéseket a feltételezhető korabeli kiejtés szerint közlöm.

kirdisben veté, kiváltkipen az vashámorok viget, kik in territorio Jolsvenzi vannak, hogy per ekszpresszum nem titettenek in premencionális cessionálibus, s el is foglalta. Hogy azirt istenes indulatból származott is cédált dolgunk, akinek illik innoteszkálom ujoban vigore prézencium deklarálunk magunkot, hogy mink megnevezett Jolsva városunkot kastilal, földjeivel, ritteivel, s egyszóval az egész határral, s abban livő vashámorokkal, komoditásokkal is minden nival nevezendő jövedelmekel s obvenciókal megnevezet páter rektor uramnak szukcesszorinak et iis kvibus szupra cédáltunk is per mánus asszignáltunk seminimő just nem hagyván magunknak, kinek nagyobb bizonságára attunk ezen levelünket pecsitünkkel is keze irásunkal megerősitvin. Aktum in arce Murán 10 Januarii 1671.

Anna Mária Szécsi

Értelmezés⁵

Mi, rimaszécsi gróf Széchy Anna Mária adjuk tudtára mindeneknek, akiknek illik, hogy minemű cessionalist [átengedő/lemondó levelet] ratione hypotheca [zálog ügyében] adtunk vala 1670. november 13-án itt, Murány várában Jolsva nevű nemes Gömör vármegyében lévő városunk és abban lévő kastély, úgy azokhoz tartozandó pertinentiák [vagyontárgyak, tartozékok] és minden névvel nevezendő határaiban obventiók [bevételek] végett. Tiszteletes Lancsmár Mártonnak, kassai páter rektor uramnak őkegyelmének⁶, successorainak [hivatali utódainak] és az egész societásnak [közösségnek, társaságnak], ugyanazon cessionálisunkat [átengedő, lemondó levelünket], amint halljuk, kegyelmes koronás királyunk őfelsége fiscusa [királyi ügyésze] sequestráltatván [zár alá helyeztetvén] jószágainkat kérdésben vette, kiváltképpen az vashámorok végett, kik in territorio Jolsvensi [Jolsva területén] vannak, hogy per expressum [határozottan] nem titettenek in praementionalis cessionalibus [fentemlített átengedő/lemondó levelünkbe], s el is foglalta. Hogy azért istenes indulatból származott is cedált [átengedett] dolgunk, akinek illik innotescalom [tudtára adom] újokban vigore praesentium [jelen írásunk érvényével] declarálunk [kijelentjük] magunkat, hogy mi megnevezett Jolsva városunkat kastélylyal, földjeivel, rétjeivel, s egyszóval az egész határaival, s abban lévő vashámorokkal, komoditásokkal [lakóhelyiségeivel/házaival] és minden névvel nevezendő jövedelmekkel s obventiókkal [bevételekkel] megnevezett páter rektor uramnak successorainak [(hivatali) utódainak] et iis quibus supra cedáltunk [és azoknak, akiknek fentebb átengedtünk] és per manus [sajátkezűleg] assignáltunk [aláírtunk] semminemű just [jogot] nem hagyván magunknak, kinek nagyobb bizonságára adtuk ezen levelünket pecsitünkkel és kézírásunkkal megerősitvén. Actum [kelt] in arce Murány [Murány várában]. 1671. január 10.

Széchy Mária Anna

Hivatkozott irodalom

ACSÁDY IGNÁC 1885. *Széchy Mária 1610–1679*. Franklin Társulat, Budapest.

BEÖTHY ZSOLT 1896. *A magyar irodalom története. A legrégebb időktől Bessenyei felléptéig*. 1. Athenaeum Társulat, Budapest.

BENEDEK MARCELL főszerk. 1963. *Magyar irodalmi lexikon*. 1. Akadémiai Kiadó, Budapest.

⁵ A latin kifejezéseket normalizálva tüntetem fel.

⁶ Az *őkegyelmének* és lentebb a *kegyelmes* szavak kiíratlan részeit dőlt betűtípussal jelölöm.

- BOKOR JÓZSEF szerk. 1897. *A Pallas nagy lexikona*. 15. Pallas Rt., Budapest.
- BOROVSKY SAMU szerk. 1903. *Gömör és Kishont vármegye*. Apollo Irodalmi Társaság, Budapest.
- GYÖNGYÖSI ISTVÁN 1664. *Mársal Társolkodó Murányi Venus...* Kassa.
- IMRE SAMU 1971. *A mai magyar nyelvjárások rendszere*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- JUHÁSZ DEZSŐ 2001. A magyar nyelvjárások területi egységei. In: KISS JENŐ szerk., *Magyar dialektológia*. Osiris Kiadó, Budapest, 262–324.
- KOMORÓCZY MIKLÓS 1904. Két különös nyelvjárásról. *Magyar Nyelvőr* 33: 221–223.
- MENYHÁRT JÓZSEF – PRESINSZKY KÁROLY – SÁNDOR ANNA 2015. *Szlovákiai magyar nyelvjárásai szöveg- és forrásgyűjtemény*. Nyitrai Konstatntin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara, Nyitra.
- MNYA. = *A magyar nyelvjárások atlasza*. Szerk. DEME LÁSZLÓ – IMRE SAMU. 1–6. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1968–1977.
- NAGY IVÁN 1863. *Magyarország családai czimerekkel és nemzedékrendi táblákkal*. 10. Kiadja: Ráth Mór, Pest.
- NYERGES JUDIT 2006. *Gyöngyösi István (1629–1704). Bibliográfia*. <http://mek.niif.hu/03800/03890/03890.htm#1>
- ORTUTAY GYULA főszerk. 1979. *Magyar néprajzi lexikon*. 2. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- PÉTER LÁSZLÓ főszerk. 1994. *Új magyar irodalmi lexikon*. 1. A–Gy. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- R. VÁRKONYI ÁGNES 1987. *A rejtőzködő Murányi Venus*. Helikon Kiadó, Budapest.

GRÉCZI-ZSOLDOS ENIKŐ
Miskolci Egyetem

LEVÉLSZEKRÉNY

Pesti János írja. Mostanában számomra egészen új jelenségeket figyelhettem meg tágabb környezetem családi személynévhasználatban. Azért adok itt hírt ezekről, mert valószínűnek tartom, hogy nem csupán helyi és nem is vadonatúj jelenségekről van szó.

Furcsának és meglepőnek tartom, hogy egy értelmiségi családban az orvos foglalkozású és már nyugdíjas hölgyet a gyermekei és az unokái is keresztnevének szólítják meg. Nem a szokásos módon (*anyuka, anyuci, anya, mama, édesanyám* stb.), hanem így: *Éva*, add már ide...! Amikor ezt először hallottam, azt hittem, hogy csupán amolyan „elszólás”, de amikor már többször is így, a keresztnevének szólította a fia az anyját, akkor már egyértelmű volt, hogy állandó ez a névhasználat ebben a családban. Még arra is volt példa, hogy a nagymama maga említette, hogy őt az unokája keresztnevének szólítja meg. Nem tudom, mikor és hogyan keletkezhetett ez a névhasználati forma. Lehet, hogy „felsőbb körökből”, arisztokrata családokból szivárgott le ez a szokás a polgári családokba? Jó lenne tudni, hogy van-e nyoma a névtani szakirodalomban ennek a különös névhasználatnak.

Ehhez a témakörhöz tartozik, hogy manapság az alsóbb néprétegek személynévadására jellemző a különleges, egyértelműen idegen eredetű és hangzású keresztnevek választása a névadás során. Mai divatos nevek: *Dominik, Milán, Patrik, Krisztofer, Alex, Márió, Renátó, Brendon, Vanessza, Dzszenifer, Cintia, Szonja, Zsanett, Kitti, Szabina, Mercedesz, Alexa, Natália* stb. Az újszerű, divatos keresztnevtől várják talán a szerényebb körülmények között élők a család rangjának, megbecsültségének emelkedését? A névadásnak ez a módja